

KRIZA KÖNYVEK 28.

A könyv megjelenését támogatta:

Lenyomatok

6

Fiatalkutatók a népi kultúráról

Szerkesztette
Ilyés Sándor
Jakab Albert Zsolt

KRIZA JÁNOS NÉPRAJZI TÁRSASÁG
KOLOZSVÁR, 2007

Kiadja a KRIZA JÁNOS NÉPRAJZI TÁRSASÁG
400162 Kolozsvár, Croitorilor (Mikes) u. 15.
telefon/fax: +40 264 432 593
e-mail: kriza@mail.dntcj.ro
www.kjnt.ro

© Kriza János Néprajzi Társaság, 2007

Borítóterv és tipográfia
Könczey Elemér

Számítógépes tördelés
Sütő Ferenc

ISBN
978-973-8439-30-6

Készült a kolozsvári GLORIA és IDEA Nyomdában.
Igazgató: Nagy Péter

Tartalom

Előszó	7
Vajda András Irodalom és tudomány között: egy verses helytörténeti kismonográfia	9
Szócs Levente A gyergyóiság (mint regionális identitás) reprezentációja a népi önéletrajzokban	33
Nagy Réka Az írás szerepe egy szilágysági ember életében	53
Kovácsné István Anikó A népnevelés alakzatai székelyföldi és csángóföldi népművészek élettörténeteiben	83
Bajkó Árpád Táltos-tanítványság – viszonyok és kontextusok. Egy magyarfenesi gyógyító biográfiája	117
Peti Lehel Ritualizált közösségi látomás: a moldvai csángók napbanézése	149
Vajda Szabolcs Az adventista egyház a fickói falusi közösségben	167
Peti Botond Egy moldvai csángó falu szőlőtermesztésének és borkészítésének technológiai sajátosságai	185
Rezumate	205
Abstracts	208
Szerzőink	211
Autorii	213
Authors	215

Előszó

Újabb esztendő, újabb *Lenyomatok*, újabb előszó. Ez talán már nem lep meg senkit, legalábbis azok közül nem, akik gyakrabban megfordultak a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Magyar Néprajz és Antropológia Tanszéke, valamint a Kriza János Néprajzi Társaság berkeiben. Az örvendők örvendeznek, a cinikusok cinikuskodnak, a közömbösek közömbösködnek – hiszen ez a dolguk. Ettől viszont a mi dolgunk egyáltalán nem lesz könnyebb, még ha a könyvespolc előtt ácsorgók azt is gondolnák, hogy – a magukban foglalt témáktól, nézőpontoktól és egyéni viszonyoktól függetlenül – békésen egymáshoz simuló kötetek futószalagon fabrikált előszókat tartalmaznak, és mi sem egyszerűbb, mint parancsot adni egy újabb darab gyártására.

Mert az éppen soron levő előszónak kapcsolódnia kell az előzőhöz, utalnia kell a következőre is, és főképpen az aktuális anyagra kell koncentrálnia, hiszen évek múltán csak egy lesz a sorban, és önazonosságát ebből termeli ki, de nem akárhogy: ne legyen se túl hosszú, se túl rövid, se túl unalmas, se túl színes. Ne legyen túl szókimondó, azaz ne áruljon el túl sokat, hadd maradjon meg az olvasónak a felfedezés élvezete, de ugyanakkor ne legyen túl szűkszavú sem, hiszen a tájékozódás céljával olvassák az emberek. Ne legyen túl parlagi, mivel tudományos munka részét képezi, de ne legyen túl magasröptű sem, mert a szélesebb olvasóközönségnek is meg kell értenie (hadd kergessük még e kacér illúziót).

Persze, az is nehéz, hogy tartalmazzon is valamit. A *Kriza Könyvek* sorozaton belüli *Lenyomatok*nak egy összefüggő alsorozatává nőtték ki magukat az önreflexiósdit játszó és egymásra utaló nyitóoldalak. A saját magába harapó kígyó farkára bogot is vetett az a szerkesztői újításunk, hogy jelen kötetet – és reményeink szerint ez is hagyománnyá válik – kivonatokkal, biográfiákkal láttuk el. Az előszóknak lineárisnak kell válniuk. Így a szerzőinkről vagy jót vagy semmit elve sem marad opcionális: egyrészt épeszű szerkesztők rosszat nem írnak szerzőikről (szándékaik szerint a legjobb szövegeket közlik), másrészt a rezümék többek a semminél, és magunkat is ismételnénk.

Úgy tűnik, a biografikus szövegek és reprezentációk kutatásának ez a sorozat lett a legkövetkezetesebb fóruma, legalábbis a kolozsvári iskolát illetően. A kötet első és nagyobbik tömbje (öt tanulmány a nyolcból) az életrajzi módszert hasznosítja a kultúra működésének vizsgálatában és értelmezésében. Az ifjú kutatógárda az egyéni életutak vizsgálata felől közelít a társadalmi

folyamatok megértéséhez és megértetéséhez. Vajda András egy verses helytörténeti monográfia elemzésével, Szócs Levente a gyergyóiság mint identitás vizsgálatával, Nagy Réka egy szilágysági parasztember életében az írás szerepét firtatva, Kovácsné István Anikó székelyföldi és csángó népművészek élettörténeteiben a népnevelés alakzatait bemutatva, Bajkó Árpád egy természetgyógyász életpályájának rekonstruálásával vázolja azt a társadalmi miliót is, mely kontextusaival és viszonyaival létrehozta, befolyásolta és irányította az önreflexív, egyéni magatartásokat. A kötet többi tanulmánya nem az egyénre, hanem a kisközösségre fókuszál. Komplexebb megközelítésmóddal (az interjúzás mellett a résztvevő megfigyelést, kérdőíves felmérést, filmezést és fotózást is hasznosítva) elemzi a népi kultúrát. Peti Lehel a csángók napbanézési rítusának vizsgálatát a látomások képi anyagának bemutatásával, sajátosságainak tágabb vallásantropológiai kontextusba való helyezésével végzi el, Vajda Szabolcs a felekezetváltás lezajlását kíséri végig, és ennek közösségi motivációit tárja fel, Peti Botond egy csángó falu szőlőtermesztését és borkészítési technológiáit mutatja be.

Ezúttal ennyi elég is lesz. Bővebb információkért nyelvtudásának megfelelően lapozzon a 205–216 oldalra, vagy esetleg olvassa el a tanulmányokat. Vagy kérdezze meg a kezelőorvosát, gyógyszerészét.

A szerkesztők

Vajda András

Irodalom és tudomány között: egy verses helytörténeti kismonográfia

Elméleti háttér: harmadik kultúrák

1. Az írás mint technika és mint kommunikációs csatorna hosszú időn keresztül egy szűk vezető réteg tulajdonát képezte. Mint ilyen összefonódott a hatalommal, annak kiépülését, megszilárdulását, legitimitációját szolgálta. Az iskolai oktatás, valamint a gazdasági, társadalmi tér átalakulásával, a migrációval, az intézmények megjelenésével és azok elbürokratizálódásával, a homogén közösség felbomlásával párhuzamosan terjedt el és szélesedett ki a parasztság íráshasználata/írásgyakorlata (Ortutay 1962, Szabó 1981, Tóth 1996). Az iskolai oktatás lehetővé, az intézményrendszer megjelenése pedig szükségessé tette az egyes közösségek számára, hogy adott interakciók során az oralitás ellenében az írott szó segítségére támaszkodjanak.

Az írni-olvasni tudás széleskörű elterjedése valamint a népi kultúra individualizálódása nyomán „a népi kultúrában olyan műfajok jelentek meg, melyek átmenetet képeztek az anonimitás és a szerzőség [...] között. E műfajok egyike a hivatásos költészet és a népi líra közötti határsávon elhelyezkedő népi vers” (Keszeg 1999: 7). Ehhez hasonló fejlemény a népi önéletírás, valamint a helyi történelem, a hagyományok „benszülöttek” által történő rögzítése.

2. Wolf Lepenies *Három kultúra* című könyvében¹ a szociológia beszédmódjának (ki)alakulását elemzi. Elemzése során arra a megállapításra jut, hogy a szociológia a 19. század közepétől kezdve az irodalommal vetélkedve igyekezett kisajátítani a társadalomról való beszélés jogát. Ez a versengés azzal a következménnyel járt, hogy a szociológia „harmadik kultúraként” ékelődött be az irodalmi és a tudományos beszédmód közé hol az egyik, hol a másik pólushoz közelítve (Lepenies 2001: 53).

¹ Magyarul lásd Lepenies 2001: 53–61.

Rezumate

Vajda András

Între știință și literatură: o mini-monografie locală în versuri

Articolul analizează activitatea poetică și istoriografică a unui profesor de istorie din satul mureșan Dumbrăvioara. Analiza tratează scrisul ca fapt social și observă nu conținutul scrisului, ci motivația, funcțiile acestuia. Din punctul de vedere al analizei persoana este considerată intrus atât în domeniul literaturii cât și a științei. Astfel această literatură este definită „a treia cultură” care se interferează între cultura populară și cea înaltă (literatură beletristică/științifică) și ia în posesie acele domenii, unde cercetarea nu a ajuns.

Szócs Levente

Reprezentarea identității regionale în două autobiografii din Gheorgheni

În legătură cu două autobiografii populare, autorul interpretează acele întrebări, probleme, care se referă la reprezentarea identității regionale din Gheorgheni. Se concentrează nu numai asupra textelor în sine, ci și asupra rolului acestor reprezentări în contextul manuscriselor, precum și în contextul aceluși mediu, local sau regional, în care autorul autobiografiei este nevoit să-și reprezinte în continuu identitatea regională, în cursul comunicației de fiecare zi.

Nagy Réka

Rolul scrisului în viața unui bărbat din Sălaj

Szabó Miklós (1907–1982), poet popular din Sălaj, a trăit într-o comunitate în care scrisul, rolul de poet nu a avut un model elaborat, astfel încât și-a format propria imagine, propriul rol social. Lucrarea se bazează pe interpretația manuscriselor persoanei în cauză. Având ca punct de plecare biografia, lucrarea caută motivația și funcția complexă a scrisului în viața persoanei.

Kovácsné István Anikó

**Elemente educative în povestirea vieții.
Cazul unor artiști populari din Secuime și Moldova**

Studiul analizează activitatea educativă al artiștilor populari, care folosind instrumentele artei populare și elementele tradiției din societatea autohtonă contribuie la ridicarea culturală a maselor populare din comunitățile de etnie maghiară. Narativele de viață analizate înluminesc acele autointerpretări de rol social care stau la baza îndrumării în viață, având drept scop demonstrarea, păstrarea și transmiterea valorilor comunitare. Receperea micro- și macrosocială al atitudinilor educaționale devin accesibile analizării prin impresiile artiștilor populari, prin reportajele efectuate în comunitățile locale, aprecierile apărute în presă și prin inspecția diplomelor și titlurilor de merit conferite celor în cauză.

Bajkó Árpád

**Discipol „táltos” – relații și contexte.
Biografia unui vindecător din Vlaha**

Lucrarea prezintă strategiile de construire a identității a unui specialist și reprezentările rolului de vindecător. În centrul interpretării textelor etnografice se găsesc popularizarea ideologiei și formarea rolului specific de vindecător. Se poate oare reconstitui prin pronunțarea altora cariera unui specialist care nu vrea să intre în rolul furnizorului de date? Cursurile lui, reflexiunile privind situația de culegere, narrativele de boală și de vindecare pot oare să constituie amprenta unei cariere specifice?

Peti Lehel

**Viziuni comune ritualizate:
așteptarea răsăritului la ceangăii din Moldova**

Articolul analizează un rit tradițional al ceangăilor din Moldova, numit „napbanézés” (privitul în Soare). Autorul interpretează ritul ca o viziune colectivă ritualizată din aspectul etnologiei și al antropologiei culturale. Prezintă contextul social și modificările structurale ale ritului, interpretează imaginile viziunilor, pe care le plasează într-un context antropologic mai larg.

Vajda Szabolcs

Biserica adventistă în comunitatea din Fițcău

Studiul de față analizează schimbările confesionale petrecute de la începutul secolului 20. și până astăzi în mica localitate Fițcău (județul Mureș). La începuturi fiind o grupare minusculă, nesemnificativă, religia adventistă a devenit o biserică puternică, consolidată, recrutându-și membrii în special din rândul localnicilor reformați. Analizând evoluția internă a fenomenului discutat, autorul urmărește în primul rând descoperirea motivelor, motivațiilor care stau la baza schimbărilor confesionale.

Peti Botond

**Viticultura și tehnicile de fabricare a vinului
într-o localitate ceangăiască din Moldova**

Studiul de față analizează viticultura și tehnicile de fabricare a vinului într-o localitate ceangăiască, mai precis în Cleja. În cadrul problemei numite se dorește prezentarea recoltării strugurilor și a uneltelor necesare preparării vinului și depozitării acesteia. În Cleja se practică viticultura tradițională, care poate fi inclusă într-un cadru tradițional est-european, unde această practică se prezintă asemănător celei analizate în Cleja, dar și pe teritoriul ceangăilor din Moldova. Această cultură a plantelor nu se leagă în primul rând de vânzarea pe piață sau de tehnologiile moderne, dar este influențată de tradiție și de lipsa fondurilor corespunzătoare.

Abstracts

Vajda András

Between Science and Literature: a Rhymed Local Monography

This paper analyses the amateur versifier and monographer activity of a rural history-teacher from Dumbrăvioara, Mureş county. The analysis treats writing as a social fact and observes its functions, motivations and not the content of it. In the author's point of view the analyzed person is an intruder, both in literature and in science. Accordingly, this kind of literature is considered as a "third culture" between popular and high culture (literature/science) and takes into possession those dimensions, where the research could not enter.

Szócs Levente

Aspects of Regional Identity in Two Autobiographies from Gheorgheni

In the case of two popular autobiographies the author is trying to give some answers to theoretical questions about the manifestations of regional identity. His attention is concentrated not only to the manuscripts, but also to the roles, functions of these manifestations in the contexts of its creation, and also in the contexts of the environment where the author lives, and where he needs to manifest his regional identity in everyday's communication.

Nagy Réka

The Role of Writing in the Life of a Man from Sălaj

Miklós Szabó (1907–1982), a peasant writer from Sălaj formed his role of a writer in a community, which had no defined model for it. The study is based on the interpretations of his manuscripts that had been kept until our days. The starting point is the man's biography, then the analysis searches for the motivations and the manifold functions of writing in such a person's life.

Kovácsné István Anikó

Educational Elements in the Life Stories of Some Popular Artists from Seklerland and Moldova

This paper analyses the educative action of craftsmen from Seklerland and Moldova, the way they educate their national (Hungarian) community by the aid of folk-culture, emphasizing and popularizing local traditions. The recorded life-stories commonly incorporate role-interpretations that profoundly influence the course of life. These role-interpretations make the craftsmen to broadcast and preserve cultural heritage, and to transmit knowledge. Their educative attitude could be rigorously evidenced by multiple sources: according to interviews, the impression of craftsmen, the reception of micro and macro society and through their own published articles, official appreciations.

Bajkó Árpád

Táltos-disciple – Relations and Contexts. The Biography of a Healer from Vlaha

This essay presents the identity constructing strategies of a healer specialist, and the representations of this healer role. The centre of interpretation in the case of ethnographic texts is the popularization of ideology and the formation and sustenance of the specific role of the healer. Is it possible to reconstruct through other people's utterances the career of an aloof healer, who does not wish to fit into the role of the informant? Can his lectures, his reflections on collecting, his seclusion and his stories about malady and convalescence be considered the imprints of a specific career?

Peti Lehel

Collective Ritual Visions: Waiting for the Sunrise at the Csángós of Moldova

The article analyses the Moldavian Csángós' traditional rite, the so called "watching at the sun". Based on the aspects of ethnology and cultural anthropology, the author defines it as a ritualized collective vision. He points out the social environment of the rite, presents its structural modifications in time and defines the visions' contents placing them into a larger anthropological context.

Vajda Szabolcs

The Adventist Church in the Community of Fițcău

The study aims to follow the changes that occurred in the religious life of a small community (Fițcău, Mureș county) from the beginning of the 20th century until today. From a small, unimportant adventist group developed a strong, solid church, recruiting its members especially from the local reformed inhabitants. Following its internal evolution, the author focuses on finding out first of all the reasons of these confessional changes.

Peti Botond

Viticulture and Vine Growing Technics in a Moldavian Csángó Village

The study analyzes viticulture and vine growing technics in a Moldavian Csángó village, Cleja. Besides a simple presentation it describes methods of grape harvesting and the tools necessary for the vine preparation and storage. In Cleja traditional viticulture is practiced, which can be included in a traditional East-European frame. This is true not only for Cleja, but for the whole territory of the Moldavian Csángós. It is not influenced by producing for the market and modern technologies, but it is attached to tradition and to the lack of funds.

Szerzőink

BAJKÓ Árpád (Gyergyószárhegy, 1982) Néprajz–magyar szakott végzett a kolozsvári BBTE Bölcsészkarán. Mesterizett ugyanott a Magyar Néprajz és Antropológia Tanszék programjában. Jelenleg a BBTE BTK Magyar Néprajz és Antropológia Tanszéke doktori programjának hallgatója. Kutatási területei: népi vallásosság, népi gyógyászat.

KOVÁCSNÉ ISTVÁN Anikó (Kézdivásárhely, 1978) Magyar–néprajz szakot végzett a kolozsvári BBTE Bölcsészkarán. Mesterizett ugyanott az Etnoszociolingvisztika programban. Jelenleg a budapesti ELTE Néprajztudományi Doktori Iskola Magyar- és összehasonlító folklorisztika programjának hallgatója. Kutatási területei: népművészek és népnevelők életpályájának feltárása, regionális és kulturális identitás.

NAGY Réka (Szilágynagyfalu, 1982) Néprajz–magyar szakot végzett a kolozsvári BBTE Bölcsészkarán. Mesterizett ugyanott a Magyar Néprajz és Antropológia Tanszék programjában. Kutatási területe: népi önéletrások.

PETI Botond (Héderfája, 1980) Kertészmérnök szakot végzett a budapesti Szent István Kertészeti- és Élelmiszeripari Egyetem Kertészmérnöki Karán. Néprajz–magyar szakot végzett a kolozsvári BBTE Bölcsészkarán. Jelenleg muzeológus a zabolai Csángó Néprajzi Múzeumban. Kutatási területei: szőlőművelés és borászat.

PETI Lehel (Héderfája, 1981) Néprajz–magyar szakot végzett a kolozsvári BBTE Bölcsészkarán. Mesterizett ugyanott a Magyar Néprajz és Antropológia Tanszék programjában. Jelenleg a BBTE BTK Magyar Néprajz és Antropológia Tanszéke doktori programjának hallgatója és a szegedi SZTE BTK Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszéke tanársegéde. Kutatási területei: a moldvai csángók vallásos élete, az erdélyi falvak gazdasági stratégiái.

SZŐCS Levente (Gyergyócsomafalva, 1980) Magyar–néprajz szakot végzett a kolozsvári BBTE Bölcsészkarán. Mesterizett ugyanott a Magyar Néprajz és Antropológia Tanszék programjában. Jelenleg a BBTE BTK Magyar Néprajz

és Antropológia Tanszéke doktori programjának hallgatója és néprajz-
muzeológus a gyergyószentmiklósi Tarisznyás Márton Múzeumban. Kutatási területe: a gyergyói népi önéletírások.

VAJDA András (Sáromberke, 1979) Magyar–néprajz szakot végzett a kolozsvári BBTE Bölcsészkarán. Mesterizett ugyanott a Magyar Néprajz és Antropológia Tanszék programjában. Jelenleg a BBTE BTK Magyar Néprajz és Antropológia Tanszéke doktori programjának hallgatója. Kutatási területei: népi írásbeliség.

VAJDA Szabolcs (Magyaró, 1977) Történelem szakon végzett a kolozsvári BBTE Történelem és Filozófia Karán. Jelenleg néprajz–magyar szakos hallgató a BBTE Bölcsészkarán. Kutatási területei: lokális történeti emlékezet, vallási csoportosulások.

Autorii

Árpád BAJKÓ (Lăzarea, 1982) Absolvent al UBB Cluj-Napoca, Facultatea de Litere, specializarea etnografie–maghiară. A urmat programul de masterat al Catedrei de Etnografie și Antropologie Maghiară. În prezent urmărește cursul de doctoranzi în cadrul programului catedrei respective. Domenii de cercetare: religiozitatea populară, etnomedicina.

Anikó KOVÁCSNÉ ISTVÁN (Târgu Secuiesc, 1978) Absolvent al UBB Cluj-Napoca, Facultatea de Litere, specializarea maghiară–etnografie. A urmat programul de masterat în Etnolingvistică și sociolingvistică în cadrul aceleiași facultăți. În prezent urmărește cursul de doctoranzi în cadrul programului de Folclor maghiar și comparat la Universitatea Eötvös Loránd din Budapesta. Domenii de cercetare: biografia artiștilor populari, identitatea regională și culturală.

Réka NAGY (Nușfalău, 1982) Absolvent al UBB Cluj-Napoca, Facultatea de Litere, specializarea etnografie–maghiară. A urmat programul de masterat al Catedrei de Etnografie și Antropologie Maghiară. Domeniul de cercetare: autobiografii populare.

Botond PETI (Idrifaia, 1980) Inginer agricol, licențiat la Univesitatea de Agronomie și Industrie Alimentară Szent István Budapesta. Absolvent al UBB Cluj-Napoca, Facultatea de Litere, specializarea etnografie–maghiară. În prezent este muzeolog la Muzeul Etnografic al Ceangăilor din Zăbala. Domeniul de cercetare: viticultura.

Lehel PETI (Idrifaia, 1981) Absolvent al UBB Cluj-Napoca, Facultatea de Litere, specializarea etnografie–maghiară. A urmat programul de masterat al Catedrei de Etnografie și Antropologie Maghiară. În prezent este doctorand la aceeași facultate și asistent universitar la Universitatea din Szeged (Ungaria), în cadrul Catedrei de Etnografie și Antropologie Culturală. Domenii de cercetare: viața religioasă a ceangăilor din Moldova, strategii economice în satele din Transilvania.

Levente SZŐCS (Ciumani, 1980) Absolvent al UBB Cluj-Napoca, Facultatea de Litere, specializarea maghiară-etnografie. A urmat programul de masterat al Catedrei de Etnografie și Antropologie Maghiară. În prezent este doctorand la aceeași facultate și lucrează ca muzeolog la Muzeul Tarisznyás Márton din Gheorgheni. Domeniul de cercetare: autobiografii populare.

András VAJDA (Dumbrăvioara, 1979) Absolvent al UBB Cluj-Napoca, Facultatea de Litere, specializarea maghiară-etnografie. A urmat programul de masterat al Catedrei de Etnografie și Antropologie Maghiară. În prezent este doctorand la aceeași facultate. Domeniul de cercetare: scrisul în domeniul popular.

Szabolcs VAJDA (Aluniș, 1977) Absolvent al UBB Cluj-Napoca, Facultatea de Istorie și Filozofie, specializarea istorie. În prezent este student în anul IV. la Facultatea de Litere, specializarea: etnografie-maghiară. Domenii de cercetare: memoria locală, grupări confesionale.

Authors

Árpád BAJKÓ (Lăzarea, 1982) He graduated from Babeș-Bolyai University, Cluj-Napoca, Faculty of Letters, specialization Hungarian ethnography and literature. Also followed an MA course at the Department of Hungarian Ethnography and Anthropology, at present being a PhD candidate at the same department. Fields of research: popular religiosity, popular medicine and therapy.

Anikó KOVÁCSNÉ ISTVÁN (Târgu Secuiesc, 1978) She graduated from Babeș-Bolyai University Cluj-Napoca, Faculty of Letters, specialization Hungarian literature and ethnography. Also followed an MA course in ethnolinguistics and sociolinguistics at the same faculty. At present she follows PhD courses in the Hungarian and comparative folklore programme at Eötvös Loránd University Budapest. Fields of research: biographies of popular artists, cultural and regional identity.

Réka NAGY (Nușfalău, 1982) She graduated from Babeș-Bolyai University Cluj-Napoca, Faculty of Letters, specialisation Hungarian ethnography and literature. Also followed an MA course at the Department of Hungarian Ethnography and Anthropology at the same faculty. Field of research: popular autobiographies.

Botond PETI (Idrifaia, 1980) Horticulturist, graduated from Szent István Agronomical University, Budapest. He also graduated from Babeș-Bolyai University, Cluj-Napoca, Faculty of Letters, specialization Hungarian ethnography and literature. In present he works at the Csángó Museum in Zăbala. Field of research: viticulture.

Lehel PETI (Idrifaia, 1981) He graduated from Babeș-Bolyai University, Cluj-Napoca, Faculty of Letters, specialization Hungarian ethnography and literature. Also followed an MA course at the Department of Hungarian Ethnography and Anthropology, at present being a PhD candidate at the same department, and he is an assistant at the University of Szeged (Hungary), at the Department of Ethnography and Cultural Anthropology. Fields of research: the religious life of the Moldavian Csángós, economic strategies in Transylvanian villages.

Levente SZŐCS (Ciumani, 1980) He graduated from Babeş–Bolyai University, Cluj-Napoca, Faculty of Letters, specialization Hungarian literature and ethnography. Also followed an MA course at the Department of Hungarian Ethnography and Anthropology, at present being a PhD candidate at the same department, and he works at the Tarisznyás Márton Museum in Gheorgheni. Field of research: popular autobiographies.

András VAJDA (Dumbrăvioara, 1979) He graduated from Babeş–Bolyai University, Cluj-Napoca, Faculty of Letters, specialization Hungarian literature and ethnography. Also followed an MA course at the Department of Hungarian Ethnography and Anthropology, at present being a PhD candidate at the same department. Field of research: popular writing.

Szabolcs VAJDA (Aluniş, 1977) He graduated from Babeş–Bolyai University, Cluj Napoca, Faculty of History and Philosophy, specialization history. At present he is a student at the Faculty of Letters, specialization Hungarian ethnography and literature. Fields of research: local memory, religious groups and communities.

Cuprins

Prefață	7
Vajda András	
Între știință și literatură:	
o mini-monografie locală în versuri	9
Szőcs Levente	
Reprezentarea identității	
regionale în două autobiografii din Gheorgheni	33
Nagy Réka	
Rolul scrisului în viața unui bărbat din Sălaj	53
Kovácsné István Anikó	
Elemente educative în povestirea vieții.	
Cazul unor artiști populari din Secuime și Moldova	83
Bajkó Árpád	
Discipol „táltos” – relații și contexte.	
Biografia unui vindecător din Vlaha	117
Peti Lehel	
Viziuni comune ritualizate:	
așteptarea răsăritului la ceangăii din Moldova	149
Vajda Szabolcs	
Biserica adventistă în comunitatea din Fițcău	167
Peti Botond	
Viticultura și tehnicile de fabricare a vinului	
într-o localitate ceangăiască din Moldova	185
Rezumate	205
Autorii	213

Contents

Foreword	7
Vajda András	
Literature or Science?	
A Short Local Monography in Verses	9
Szócs Levente	
Aspects of Regional Identity	
in Two Autobiographies from Gheorgheni	33
Nagy Réka	
The Role of Writing in the Life of a Man from Sălaj	53
Kovácsné István Anikó	
Educational Elements in the Life Stories	
of Some Popular Artists from Seklerland and Moldova	83
Bajkó Árpád	
Táltos-disciple – Relations and Contexts.	
The Biography of a Healer from Vlaha.	117
Peti Lehel	
Collective Ritual Visions: Waiting for the Sunrise	
at the Csángós of Moldova	149
Vajda Szabolcs	
The Adventist Church in the Community of Fițcău.	167
Peti Botond	
Viticulture and Vine Growing Technics	
in a Moldavian Csángó Village	185
Abstracts	208
Authors	215

